

Den 21-06-2013

Sagsnr.: .

Doknr.: .

Fælleskommunalt møde om ekstraordinær grødeskæring i Værebros Å

Ølstykke Rådhus tirsdag den 18. juni 2013

Deltagere:

Berit Mogensen, Frederikssund Kommune
Troels Karlog, Frederikssund Kommune
Anne Grethe Jørgensen, Roskilde Kommune
Lars Gøtterup, Roskilde Kommune
Erik T. Nielsen, Egedal Kommune
Stig Per Andersen, Egedal Kommune
Thomas Jakobsen, Egedal Kommune
Thomas Oest, Egedal Kommune

Afbud:

Jens Anders Johnsen, Ballerup Kommune

Mødes formål:

At afklare en fælleskommunal holdning på embedsmandsniveau til ekstraordinær grødeskæring og parametre i forbindelse med unormal høj vandstand. Jf. regulativ pkt. 1.7.4 for Værebros Å og andre åer i kommunerne.

Regulativ for Værebros Å

Gældende regulativ fra februar-marts 1993 erstatter det hidtil gældende regulativ for Værebros Å af 13. marts 1963, tillægsregulativ af 5. september 1966, Roskilde amts tillægsregulativ af 10. maj 1988, for så vidt angår Værebros Å, samt Frederiksborg Amts fællesregulativ af 28. marts 1989.

I regulativet er anført en ny bestemmelse:

- 1.7.4. Grødeskæring
Ved unormal høj vandstand kan der iværksættes ekstra grødeskæring, hvis der fremsættes ønske herom fra lodsejere, og vandløbsmyndigheden skønner at en ekstra grødeskæring vil kunne afhjælpe problemet.

Det fremgår dog ikke af redegørelsen til regulativet, hvorledes man definerer "unormal høj vandstand", hvilket kan give anledning til diverse fortolkninger.

Ekstraordinær grødeskæring

Punkt 1.7.4 udspringer af Miljøstyrelsens standardregulativ for offentlige vandløb af 20. juli 1984. Heraf fremgår:

- Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 55.

Det fremgår af lovbemærkningerne til § 55, at bestemmelsen kun tænkes anvendt i ekstraordinære situationer.

I praksis er det normalt antaget, at bestemmelsen kan bruges i følgende tilfælde:

- Væsentlige og pludselige ændringer i vandløbets grødesammensætning
- Væsentlig tidligere vækstsæson end forudsat ved fastlæggelse af grødeskæringstidspunkter i regulativet
- Akut oversvømmelse af bebyggede arealer og tekniske anlæg

Naturstyrelsen har i telefon den 18. juni 2013 udtalt følgende om punkt 1.7.4:

- Naturstyrelsen anser punktet som en afhjælpningsforanstaltning (force majeure) i.f.t. vandløbslovens § 55. hvilket fremgår af loven, hvorfor passussen anses for at være overflødig.
- Regulativet er retsdokument, der tager højde for flere interessenter/brugere såvel landbrug som DN, sportsfiskerne og bredejere m.m. Det betyder, at man ikke umiddelbart kan give fordel til enkelte interessenter og deres interesser.
- En ekstraordinær grødeskæring kan have indflydelse på nærliggende § 3-områder, hvorfor det skal vurderes af § 3 myndigheden.
- En ekstraordinær grødeskæring kan ikke laves som et eller flerårigt forsøg, da man allerede kender effekten. Vandstanden sætter sig 30-40 cm efter en grødeskæring og 10-14 dage efter er vandspejlet i samme niveau. Derfor er grundlaget ikke til stede for et forsøg.
- Man kan ikke betragte en ekstraordinær grødeskæring som en ordinær grødeskæring. En udvidelse af antallet af grødeskæringer til 4 ordinære grødeskæringer skal betragtes som en regulering af vandløbet. Jf. Højesteretsdom for Gammelå, afsagt den 20. januar 2012.

Ansøgning og parametre til vurdering af behov for ekstraordinær grødeskæring.

De 4 kommuner var enige om, at der skal tages højde for flere parametre, såfremt at der bliver anmodet om en ekstraordinær grødeskæring.

Generelt skal følgende tages med i vurderingen

Grødeudviklingen

Enkelt Pindsvineknop er den dominerende grødeart. Derfor er det denne art, der oftest skal vurderes. Det skal bemærkes, at enkelt pindsvineknop har en meget hurtig genvækst,

hvorfor den præventive effekt kan være meget begrænset. Der kan være andre grødearter eller trådalger der har pludselig opvækst og disse skal tages med i en evt. vurdering.

Vejrforhold

Den metrologiske tidshorizont er kun stabil i op til 5 dage. Det er derfor svært at vurdere præcist, hvilke nedbørsmængder, der vil falde i grødeskæringsperioden. Hertil kommer vindforholdene, hvor nordvestenvinden kan medføre høj vandstand på den nedre del af Værebros Å.

Tidsperspektivet for grødeskæringen

Der kan skæres en mindre strømrende på 2-3 dage, hvorimod det tager 6-8 dage at skære i regulativmæssig strømrendebredde.

De 4 kommuner var enige i at for den nedre del af vandløbet skal følgende tages med i vurderingen.

Vandstanden i fjorden

Vandstanden kan i sommermånederne med kraftig nordvesten vind være forhøjet med mere end 1 meter over normal vandstand. Dette har en stor stuvningseffekt på hele den nedre del af Værebros Å.

En kombination af høj vandstand i fjorden, langsomt flydende grødeøer og hurtigere afstrømning forøger risikoen væsentligt for oversvømmelser på de vandløbsnære arealer på den nedre del af Værebros Å.

Beboede områder

Beboede områder som Jyllinge Nordmark skal i dag tåle eventuelle negative effekter af 3 ordinære grødeskæringer, dvs. at hvis der sker oversvømmelser pga. flydende grødeøer, hurtigere afstrømning fra den øvre del af Værebros Å og høj vandstand i fjorden. Dette er der taget højde for i regulativet og dermed sker oversvømmelser erstatningsfrit for vandløbsmyndigheden.

Ved en ekstraordinær grødeskæring er der risiko for, at vandet ledes hurtigere ned til de nedstrømliggende og beboede områder. Hvis der er en årsagssammenhæng mellem den ekstraordinære grødeskæring og evt. oversvømmelser er det vandløbsmyndighedens vurdering, at dette kan være erstatningspådragende for vandløbsmyndighederne.

Konklusion

1. Naturstyrelsens udtalelse gør det ikke muligt at iværksætte en ekstra grødeskæring forebyggende. De 4 kommuner er enige i, at myndighederne ikke har lovhjemmel til at bruge punkt 1.7.4 forebyggende, men kun som afhjælpningsforanstaltning.
2. Hensynet til bredejerne på den nedre del af Værebros Å (specielt Jylling Nordmark) skal vægtes meget højt, idet der er tale om de største økonomiske værdier.
3. Hvis der kan dokumenteres årsagssammenhæng i forbindelse med accept af en ekstraordinær grødeskæring og en oversvømmelse kan kommunerne blive erstatningsansvarlige. Dette er specifikt for en ekstraordinær grødeskæring, da der er taget højde for dette i forbindelse med de ordinære grødeskæringer.
4. Vurdering af unormal høj vandstand vil skabe præcedens for afgørelser i forhold til andre af kommunernes vandløb hvor der også er ønske om ekstra grødeskæringer.
5. At der er mange flere parametre i sammenhæng med vandstanden der skal vurderes inden der kan træffes en afgørelse.
6. Såfremt det ønskes er kommunerne villige til at lægge de ordinære grødeskæringer på valgte tidspunkter af ålauget, såfremt det ligger inden for rammerne af regulativet.